

<p>Всегда следует сначала изучить Тору, а уж затем жениться: ведь если прежде женится, то его голова не будет свободна для учебы. Но если влечение (<i>ецер</i>) возобладало в нем настолько, что голова занята другим, то должен сначала жениться, а потом приступить к изучению Торы.</p>	<p>25 רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק א', הלכה ה'</p> <p>לעולם ילמוד אדם תורה ואחר כך ישא אשה שאם נשא אשה תחילה, אין דעתו פנויה ללמוד; ואם היה יצרו מתגבר עליו עד שנמצא שאין לבו פנוי, ישא אשה ואחר כך ילמוד תורה.</p>
<p>משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא א"ל כשיבא לידך הביאהו לידי כי אתא חזייה דלא פריס סודרא א"ל מאי טעמא לא פריסת סודרא א"ל דלא נסיבנא אהדרינהו לאפיה מיניה א"ל חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת רב הונא לטעמיה דאמר בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעבירה בעבירה סלקא דעתך אלא אימא כל ימיו בהרהור עבירה אמר רבא וכן תנא דבי ר' ישמעאל עד כ' שנה יושב הקב"ה ומצפה לאדם מתי ישא אשה כיון שהגיע כ' ולא נשא אומר תיפח עצמותיו אמר רב חסדא האי דעדיפנא מחבראי דנסיבנא בשיתסר ואי הוה נסיבנא בארביסר הוה אמינא לשטן גירא בעיניך.</p>	<p>26 קידושין כ"ט ע"ב</p>
<p>ת"ר ללמוד תורה ולישא אשה ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה ואם א"א לו בלא אשה ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה ר' יוחנן אמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה ולא פליגי הא לן והא להו. רש"י: בני צנל היו הולכין וגורסין משניות התנאים זא"י ומתוך שלומים חוז למקומם אין לרבי הגית מוטלים עליו נושא אשה דהוה צנל הרהור ואח"כ הולך ולומד תורה:</p>	<p>27 קידושין כ"ט ע"ב</p>
<p>וקשה לר"ת דמשמע דקאמר שמואל דנושא אשה תחלה כדי להיות בלא הרהור ומוקי לה למילתיה בבני בבל א"כ אכתי איכא הרהור כיון שהולכים ללמוד חוץ למקומן ועוד קשה אחר שנשא אשה היאך יצא חוץ למקומו ללמוד והלא הוא צריך לחזור אחר מזונות אשתו ובניו ובפ"ק דגיטין וכו' משמע שאין עושים יפה שהולכים ללמוד חוץ למקומן על כן נראה לר"ת איפכא דר' יוחנן דאמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה לבני בבל דיבר שאינו יכול להניח אשתו וילך וילמוד תורה ועוד שהם עניים ושמואל דאמר נושא אשה תחילה לבני א"י אמר שיכולים ללמוד במקומם וגם הם עשירים וטוב לו שישא אשה וילמוד תורה בטהרה וכו'</p>	<p>28 תוספות קידושין כ"ט ע"ב</p>
<p>האיש מצווה על פריה ורביה אבל לא האשה, ומאימתי האיש נתחייב במצוה זו מבן שבע עשרה, וכיון שעברו עשרים שנה ולא נשא אישה, הרי זה עובר ומבטל מצות עשה; ואם היה עוסק בתורה וטרוד בה והיה מתיירא מלישא אשה, כדי שלא יטרח במזונות ויבטל מן התורה, הרי זה מותר להתאחר, שהעוסק במצוה פטור מן המצוה, וכ"ש בת"ת. מי שחשקה נפשו בתורה תמיד ושגה בה כבן עזאי ונדבק בה כל ימיו ולא נשא אשה, אין בידו עוון, והוא שלא יהיה יצרו מתגבר עליו</p>	<p>29 רמב"ם הלכות אשות פרק ט"ו הלכה ב', ג'</p>
<p>תניא רבי אליעזר אומר כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך דמים שנאמר שופך דם האדם באדם דמו ישפך וכתוב בתריה ואתם פרו ורבו וכו' בן עזאי אומר כאילו שופך דמים וממעט הדמות שנאמר ואתם פרו ורבו. אמרו לו לבן עזאי יש נאה דורש ונאה מקיים נאה מקיים ואין נאה דורש ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים אמר להן בן עזאי ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים</p>	<p>30 יבמות ס"ג ע"ב</p>
<p>היה לפניו עשיית מצוה ותלמוד תורה אם אפשר למצוה להעשות ע"י אחרים לא יפסיק תלמודו, ואם לאו יעשה המצוה ויחזור לתלמודו.</p>	<p>31 רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ד</p>
<p>רא"ש קידושין פ"א סי' מ"ב</p>	<p>32</p>

<p>וכולוהו אמוראי מודו דאם אי אפשר לו ללמוד אם ישא אשה ילמוד ואחר כך ישא אשה וקצבה לאותו לימוד לא ידענא שלא יתכן שיתבטל מפו"ר כל ימיו שלא מצינו זאת אלא בבן עזאי.</p>
<p style="text-align: right;">33 פרקי אבות פ"ה</p>
<p>הוא היה אומר: בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לתלמוד, בן שמונה עשרה לחופה, בן עשרים לרדוף. רש"י: דולאי זאלו חמשה למד המקרא לכל תלמיד שאינו רואה בחמש שנים סימן יפה במשנתו שזו אינו רואה וכו' והיינו טעמא נמי דבן חמש עשרה לגמלא ולומד למודו עד שהוא בן עשרים ומכאן ואילך רודף אחר מזונותיו:</p>
<p style="text-align: right;">34 הגר"ז הלכות תלמוד תורה פ"ג הלכה א'-ב'</p>
<p>כל מי שדעתו וכח זכרונו יפה שיכול ללמוד כל תושב"ע הרי זה לא ישא אשה עד שילמד תחילה תושב"ע כולה שהן כל ההלכות בטעמיהן בדרך קצרה, שהן פירוש כל תרי"ג מצוות בתנאיהן ודקדוקיהן, ואח"כ ישא אשה ויעסוק כפי הפנאי שלו בעיון ופלפול כל ימיו וכו' והוא שאין יצרו מתגבר עליו ויוכל ללמוד בלי הרהורי עבירה, רק שרוצה לישא כדי לקיים מצוות פו"ר והרי הוא פטור ממנה כי היא נדחית מפני מצוות ת"ת השקולה כנגד כל המצוות. ולא אמרו שמפסיקין ומבטלין מ"ת כדי לקיים מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים אלא להפסיק לפי שעה וכו', אבל לא ביטול מצוות מידיעת התורה... ומי שאי אפשר לו בלא אשה מפני שיצרו מתגבר עליו עד שנמצא שאין לבו פנוי ישא אשה תחלה כדי ללמוד בטהרה בלי הרהורים ואח"כ ילמוד תורה שבעל פה כולה. ואף שיש לו בנים וצריך לעסוק במלאכה לפרנס אשתו ובניו ואינו יכול לעסוק כל היום כולו בתורה שיוכל ללמוד את כולה ולזכור היטב כל ההלכות בטעמיהן בדרך קצרה בעשר שנים כמו העוסק בה כל היום כולו הרי אמרו לא עליך המלאכה לגמור וגם אי אתה בן חורין ליבטל הימנה.</p>